

FILM

Zaplavili kina, aktuálně i supermarkety. Ano, jde o bleděmodré trpaslíky, které poprvé nakreslil belgický výtvarník Pierre Culliford pro komiks, a kteří se pak stěhovali do televize a posléze do filmu. Ovšemže ve 3D. Animovaný film **Šmoulové** natočil **Raja Gosnell** – jeho drobné, leč neodbytné akční postavičky prožívají svá dobrodružství společně s několika živými herci. Vydávají se z bezpečné šmoulí vesničky do velkoměsta plného nástrah.

Šmoulí hrdinové dobývají New York

Lví král poráží bleděmodré šmouly

Tou největší ovšem není rušná doprava či mohutnost mrakodrapů, ale zajisté zlý čaroděj Gargamel. Nu, však to znáte. Filmaři k příběhu nic moc nepřidali, téměř ničím jej neobohatili – neboť trojrozměrný formát je tu víceméně zanedbatelný, zato jej zatížili únavně opakovaným pochodováním trpasličích postavček New Yorkem, jejich střetáním s civilizací, nepřehledným rejmem občas bez ladu a skladu. Výsledek je podprůměrný. Ukázalo se, že nestačí postavit film na prostoduché dějové konstrukci a na tom, že modří trpaslíci prostě musí být sami o sobě roztomilí. Navíc z řady scén přímo trčí komerčnost záměru, akcentovaná spoustou spotřebních předmětů,

kteří ve filmu průhledně fungují jako skrytá reklama.

Od šmoulů se zřetelně odráží oprášený **Lví král**, slavný animovaný film studia Walta Disneye. Dnes už klasické filmové dílko dostalo novou podobu a lze říct, že inovace proběhla kreativně. Hlavním důvodem, jak jinak, bylo převedení do trojrozměrné podoby. Ale filmu to pranic neublížilo. Na režii snímku, který poprvé zaútočil na kina v roce 1994 a dnes je ozdobený dvěma Oscary, se podíleli **Roger Allers** a **Rob Minkoff**, výtečnou hudbu napsal Hans Zimmer, texty písní Elton John.

Silný příběh o dospívání malého lvíčete Simby je působivý i po mnoha letech, nenásilně

odkazuje na klasická dramata (Hamlet aj.) a jeho mravní poselství má stále co říct. Pečlivý přístup k natáčení (tvůrčí tým se např. vypravil před natáčením do Afriky, aby pak v animované podobě přesvědčivě zachytil její přírodní krásy), tradiční ruční animace, výstižně a promalého diváka srozumitelně vykreslené charaktery zvířecích hrdinů, na neposledním místě i jejich vcelku pohledná výtvarná podoba (na rozdíl od některých novodobých animovaných zrůdiček) – to vše činí z **Lvího krále** hodnotnou klasiku i živý artefakt, který nepatří do muzea, ale do kin.

Agáta Pilátová

Foto **Falcon**

KNIHA

Záhadné slovo Kobold

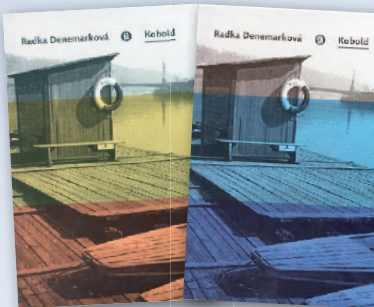
Tahle kniha není zvláštní jen svým názvem, ale i tím, že má dvě části – a každá se čte z jiné strany knihy. Spisovatelka a překladatelka **Radka Denemarková**, nositelka tří cen Magnesia Litera, napsala knihu **Kobold** (vydal Host), která je vlastně dvojrománem. Vy sami se můžete rozhodnout, zda začnete číst z „červené“ strany, která se jmenuje **Přebytky lidí**, s podtitulem O ohni, anebo z opačné, označené modrou barvou a názvem **Přebytky něhy** a podtitulem O vodě. A ty dva živly, oheň a voda, naznačují i úhel pohledu příběhu.

Slovo Kobold autorka vykládá jako diblík, ale také jako monstrum, což přesně sedí na hlavní postavu Michaela Kobolda. Je to kniha stylisticky výborně napsaná, ale čtenáři, který chce zažívat nad knihou čtenářskou rozkoš, ji vlastně upírá. Autorka se víc věnuje demonstraci myšlenky, že dnešní svět je zahrnut násilím a že mu chybí soucit, až rezignuje na konkrétní lidské příběhy. Svůj příběh vypráví tak stylizo-

vaně, že musíme překonávat značné překážky, abychom mohli sledovat její myšlenkové vyprávění.

Když jsem si přečetla **Kobolda** poprvé, měla jsem dojem, že je to příběh jejich prarodičů, kde poznala násilnickou, ničím nezkracenou povahu Kobolda, který svou zvůli chce vnutit celému světu, nejen nejbližší rodině. A co je nepřekvapivější, že se tu nesetkává ani se vzdorem, odporem, ačkoliv je všechny ponižuje, v první řadě svou ženu a děti. Jakkoli to má být podle autorky symbol našeho světa a společnosti, tak hrůznou podobu bychom si jistě nedali líbit. I když v jejím starším románě **Peníze od Hitlera** se zlo, které je všudypřítomné, projevilo vraždami, nebylo tak kruté, jako to nesnesitelné zacházení s lidmi ve vlastní rodině...

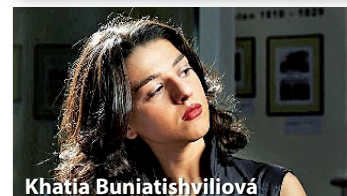
Autorka napsala, že **Kobold** je „metafora toho, jak obecně funguje totalita a jak naše jednání ovlivňují síly, které jsou běžným jazykem jen těžko uchopitelné...“

Chtěla jsem ukázat, že vše začíná nenápadně. Lidé se s vidinou nějakých krátkodobých výhod vzdají toho nejcennějšího, co mají. A to je svoboda, sebeúcta a seberepekt.“ Je zajímavé, že **Denemarková** zmírňuje temnotu své knihy nikoli láskou, citem, nadějí, ale fantazijními představami, když vypráví o sochách na **Karlově mostě**, a o tom, jak je člověk balí do šatů. Jako by ovšem našla ke kameni větší cit než k člověku. **Radka Denemarková** napsala tak silnou knihu, že pokud by odpovídala dnešní skutečnosti, tak bychom se jí měli co nejrychleji vymknout.

Milena Nyklová

FESTIVAL

Khatia Buniatishviliová

Poklad skrytý v rozhlase

Letošní podzim se bude již potřetí nést ve znamení Mezinárodního hudebního festivalu **Rozhlasový podzim**. Proběhne od **4. října do 1. listopadu** v Praze a přinese čtyři symfonické koncerty, jeden komorní a jeden z oblasti elektroakustických umění. Chybět nebudou ani vystoupení mladých či méně známých interpretů.

Pořadatelé festivalu jsou Český rozhlas a jeho vydavatelský podnik **Radioservis**. Jedním z očekávaných vrcholů budou dva koncerty frankfurtského Symfonického orchestru Hessenského rozhlasu (8. a 9. října), zájemci se mohou dále těšit na vystoupení **Plzeňské filharmonie** (17. října) i na **Symfonický orchestr Českého rozhlasu SOČR** (1. října) – za dirigentským pultem stanou vynikající **Paavo Järvi**, **Tomáš Bruner** či **Petr Vronský**.

Své umění během festivalu předvedou i sólisté: klavíriste **Khatia Buniatishviliová** (z Gruzie) a **Jan Simon**, anebo houslista a nový statutární sólista **SOČRu Jan Mráček**. Prostor dostanou také úspěšní mladí sólisté – laureáti **Mezinárodní rozhlasové soutěže Concertino Praga Walter Hofbauer** (trubka) a **Veronika Blachutová** (flétna).

Program celého festivalu je postaven především na německých a rakouských skladatelích, jakými jsou **Haydn**, **Mozart**, **Weber**, **Schubert** nebo **Anton Bruckner**. Přinese rovněž skladby **Dvořákovy** a **Saint-Saënsovy**, a to v rámci koncertu, který se uskuteční 1. listopadu a jehož záměrem je podpora projektu **Úsměv pro život** společnosti. Akci doplňuje elektroakustický projekt konaný ve spolupráci s festivalem **Babel Prague** v divadle **Archa** (4. října) a komorní „zámecký koncert“ v **Hluboké nad Vltavou**, připravovaný ve spolupráci se **Slovenským rozhlasem**.

Český rozhlas pořizuje záznamy všech koncertů a zároveň koncerty vysílá na stanici **Český rozhlas 3 – Vltava**. (Více na www.rozhlasovypodzim.cz.)

(opl)

Foto **archiv**